

Den 24. Marts 1936 døde Alfred Stern næsten 90 Aar gammel. Født 1846 i Göttingen af en Professorfamilie. Han studerede Historie i Rankes og Waitz' Skole, kom 1872 som Professor i Verdenshistorie til Universitetet i Bern, og var fra 1887 helt til 1928 Professor i moderne Historie ved det schweiziske Polyteknikum i Zürich, hvor han fik god Tid til videnskabeligt Arbejde. I denne By blev han og hans gæstfrie Hjem et aandeligt Midtpunkt, og hans Studium af det 19. Aarhundredes Historie gav Grundlaget for intime Forbindelser mellem den utrættelige, alment interesserede, paa en Gang karakterfulde og sjældent elskelige Forsker og utallige ældre og yngre Kaldsfæller rundt om i Europa.

Sterns væsentlige Produktion begyndte 1868 med et Skrift *Über die 12 Artikel der Bauern*, 1877—79 udgav han *John Milton und seine Zeit*, 1881 *Geschichte der Revolution in England*, 2. Oplag 1898, 1889 *Das Leben Mirabeaus*. Derefter vendte han sig til det 19. Aarhundrede og udsendte 1894 første Bind af sit Hovedværk *Geschichte Europas seit den Verträgen von 1815 bis zum Frankfurter Frieden von 1871*. I 1924 fuldførtes det med 10. Bind og i Mellemtiden var det blevet ledsaget af talrige mindre Publikationer. Det store Værk, hvoraf adskillige Bind er kommen i to Oplag, bygger ikke blot paa et omhyggeligt Kendskab til den trykte Litteratur, til selv fjerntliggende Dele af den europæiske Dagspresse, men ikke mindst for Aarene 1863—71, paa et omfattende Studium i de europæiske Hovedarkiver, som Forfatteren med utrættelig Flid, stor Sporsans og vaagen Kritik udnyttede i saa stort et Omfang, som det indtil Verdenskrigens Afslutning med den begrænsede Adgang til Statsarkiverne var muligt. Værket maatte efter Emnets Omfang naturligvis indskrænke sig til en Oversigt, men det indeholder paa en Mængde Punkter betydningsfuld Udvidelse af vort Kendskab til væsentlige Enkeltheder; i mange Afsnit er der givet en helt original Fremstilling. Som alt hvad Alfred Stern skrev, udmærker hans Hovedværk sig ved den klare, tiltalende Fremstilling, den alsidige og ligevægtige Hensyntagen til de forskellige Sider af den politiske Udvikling, men først og fremmest ved Redelighed og Upartiskhed. Det er skrevet ud fra en afklaret human og liberal Livs- og Verdensopfattelse og Stern har som en fintfølede og udviklingsdygtig Discipel af Ranke anvendt historisk Kritik paa de moderne Tider. Indtil de sidste Tiaar, hvor Arkivernes Oplukning og Verdenskatastrofen paa mange Maader aabnede nye Forskningsmuligheder og bragte nye Synspunkter i Forgrunden, var Sterns Værk enestaaende, den grundigste og med størst

Upartiskhed skrevne Fremstilling af Europas samlede politiske Udvikling.

Under sin Udforskning af Europas Statsarkiver var Stern ogsaa kommet til København og knyttede livsvarig Forbindelse med danske Historikere. 1924 blev han Medlem af Videnskabernes Selskab.

*Aage Friis.*

I Dagene 16.—20. August 1937 afholdtes i Riga det første baltiske Historikermøde. Initiativet til Kongressens Sammenkaldelse var udgaaet fra lettisk Side, og Undervisningsminister, Professor August Tentelis overtog Præsidiet, medens Professor Francis Balodis udførte en Generalsekretærs Forretninger. Der var anmeldt Deltagelse fra 13 Lande, nemlig Tyskland med 21 Delegerede, Danmark 9, Fristaten Danzig 3, Estland 17, Finland 8, Frankrig 4, Ungarn 1, Italien 2, Letland 139, Litauen 13, Norge 2, Polen 25 og Sverige 39. Den største udenlandske Delegation stammede saaledes fra Sverige, men baade herfra og fra de andre Lande udeblev i sidste Øjeblik enkelte Delegerede.

Kongressen var organiseret paa lignende Maade som andre internationale historiske Sammenkomster. Der afholdtes en Række Plenarmøder, og ellers henvistes mere specielle Emner til Behandling i Sektioner, af hvilke der var fem: Forhistorie og Arkæologi, almindelig Historie, Kulturhistorie, Krigshistorie og Arkivvidenskab. Paa det officielle Program var optaget ialt 64 Forelæsninger, men flere af disse udgik ved, at de Delegerede udeblev. Tyskerne gjorde sig meget stærkt gældende ved en Række kraftige, ofte agitatorisk formede Forelæsninger om den tyske Kulturmission i de baltiske Lande. Fremhæves kan Professor Fr. Rörig om Hansetædernes kulturelle Oplysningsarbejde, Professor Otto Scheel om Nord- og Østersøomraadet i sengermansk Tid og Professor W. Vogel om Kampene i Østersøen 1561—1721, set i europæisk Perspektiv. Ogsaa Polakkerne var meget aktive. De kendteste Forelæsere var Professor O. Halecki om Jagellonerne og Livland og Professor M. Handelsmann, der i et elegant og overlegent Exposé trak Hovedlinjerne op i polsk Politik i de baltiske Lande. Foruden af disse to ledende Skikkelser inden for polsk historisk Videnskab holdtes der Forelæsninger af et betydeligt Antal yngre Forskere. Som den tredje største Interessent i de baltiske Spørgsmaal ydede Sverige et vægtigt Bidrag til Kongressens Arbejde ved Forelæsninger bl. a. af Professor Nils Ahnlund, Docent A. Schück og Dr. N. L. Rasmusson. Fra